नेपाल राजपत्र

भाग ३

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड २४] काठमाडौं, फागुन ५ गते २०३१ साल [संख्या ४४

श्री ५ को सरकार

खाद्य, कृषि तथा सिंचाइ मन्त्रालयको

सूचना

बिरूवा संरक्षण नियमावली, २०३१

बिरूवा संरक्षण ऐन, २०२९ को दफा ९ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः– (१) यी नियमहरूको नाम "बिरूवा संरक्षण नियमावली, २०३१" रहेको छ।

(२) यो नियमावली तुरून्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषाः– विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा–

(क) "संक्रमण निरोध अधिकारी" (प्लाण्ट क्वारन्टीन अधिकारी) भन्नाले श्री ५ को सरकारबाट बिरूवा संरक्षणको निमित्त नियुक्ति भएको मुख्य अधिकारी सम्झनुपर्छ।

(ख) "प्रमाणपत्र" भन्नाले स्वदेशी वा विदेशी अधिकार प्राप्त संस्थाले प्रदान गर्ने औपचारिक बिरूवासम्बन्धी स्वास्थ्य प्रमाणपत्र सम्झनुपर्छ।

अधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(ग) "रोग" भन्नाले प्रोटोजोआ, फगंस, ढुसी, व्याक्टेरिया वा भाइरस, भाइकोप्लाज्मा वा अन्य जीवाणुद्वारा उत्पन्न बिरूवा उत्पादको असामान्य अवस्था सम्झनुपर्छ ।

(घ) "कीरा" भन्नाले माईट लगायत अन्य सबै प्रकारको कीरा सम्झनुपर्छ ।

(ङ) "उपचार" भन्नाले बिरूवाहरूमा लाग्ने संक्रमण रोग हटाउन गरिने फ्यूमिगेशन तातो पानीको उपचार, बीजोपचार र वैज्ञानिक उपचारलाई समेत सम्झनुपर्छ ।

३. बिरूवा वा बिरूवा उत्पाद पैठारी गर्न इजाजतपत्र लिनुपर्ने र दस्तूर बुझाउनुपर्ने:– (१) बिरूवा वा बिरूवा उत्पाद पैठारी गर्न चाहनेले अनुसूची १ मा तोकिएको ढाँचामा दस्तूर वापत रू. १०।– सामेल गरी संक्रमण निरोध अधिकारीको कार्यालयमा निवेदन दिनुपर्छ ।

तर पैठारीको लागि दिइने निवेदनपत्रमा प्रमाणपत्र समेत पेश भएको हुनुपर्छ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिमको निवेदन प्राप्त भएपछि संक्रमण निरोध अधिकारीले इजाजतपत्र दिन बाधा नदेखेमा अनुसूची नं. २ मा तोकिएबमोजिमको ढाँचामा इजाजतपत्र दिनेछ ।

तर प्रोसेसिंग भइसकेको खाद्यान्न, प्याक गरिएको वा टिनमा बन्द वा सुकाइएको फलफूल तथा सागसब्जी र उपभोगको लागि तयार भइसकेको कोको–चिया र सूर्ति पैठारी गर्न इजाजतपत्र लिनु पर्नेछैन ।

४. प्रज्ञापनपत्र दाखिल गर्नुपर्ने:– (१) बिरूवा या बिरूवा उत्पाद पैठारी गर्न चाहने व्यक्तिले अनुसूची ३ मा तोकिएको ढाँचामा प्रज्ञापनपत्र भरी संक्रमण निरोध अधिकारीको कार्यालयमा दिनुपर्छ ।

(२) उप-नियम (१) बमोजिम प्रज्ञापनपत्रको साथमा निर्यात गरिने देशव्दारा प्रदान गरिने प्रज्ञापनपत्रको नक्कल पनि सामेल गर्नुपर्छ ।

५. निरीक्षण र उपचार:– (१) कुनै पनि देशबाट पैठारी गरिएको बिरूवा तथा बिरूवा उत्पाद प्रवेश केन्द्रमा आइपुग्दा जांच केन्द्र (चेकप्वाईन्टस्) मा संक्रमण निरोध अधिकारी वा निजले तोकेको व्यक्तिव्दारा तिनीहरूको निरीक्षण गरिनेछ ।

(२) उप-नियम (१) बमोजिम पैठारी गरिएका बिरूवा तथा बिरूवा उत्पादलाई आवश्यकतानुसार प्रयोगशालामा उपचार गरिनेछ वा परीक्षणको लागि प्रयोगशालामा राख्दा रोग तथा कीरा मुक्त पाइएमा मात्र पैठारी गर्न दिइनेछ ।

(३) उप-नियम (२) बमोजिम बिरूवा वा बिरूवा उत्पादको उपचार गरिएमा पैठारी गर्ने व्यक्तिले अनुसूची ४ मा तोकिएबमोजिमको उपचार दस्तूर बुझाउन पर्नेछ ।

660

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

६. प्याकेजको लागि प्रयोग हुने वस्तुको पैठारीः– (१) प्याकेजको लागि प्रयोग हुने बिरूवा तथा बिरूवा उत्पाद पैठारी गर्दा प्रवेश केन्द्रमा निरीक्षण गरिनेछ र रोग तथा कीरा मुक्त पाइएमा मात्र पैठारी गर्न दिइनेछ ।

(२) उप-नियम (१) बमोजिम प्याकेजको लागि प्रयोग हुने बिरूवा तथा बिरूवा उत्पाद स्टेरिलाइज गरिएका हुन् र रोग तथा कीराबाट मुक्त छन् भन्ने कुरा औपचारिक प्रमाणपत्रमा उल्लेख भएमा मात्र पैठारी गर्न दिइनेछ ।

७. बिरूवा र बिरूवा उत्पाद निकासी गर्न प्रमाणपत्र लिनु पर्नेः– (१) नेपाल अधिराज्यबाट बिदेशमा कुनै बिरूवा र बिरूवा उत्पाद निकासी गर्न चाहनेले संक्रमण निरोध अधिकारी समक्ष निवेदन दिनुपर्छ ।

(२) उप-नियम (१) बमोजिम दिइने निवेदनपत्रको साथमा अनुसूची ५ मा तोकिएको ढाँचामा विवरण समेत दाखिल गर्नुपर्छ ।

(३) उप-नियम (१) बमोजिमको निवेदनपत्र र उप–नियम (२) बमोजिमको विवरण प्राप्त भएपछि प्रमाणपत्र दिन बाधा नदेखिएमा संक्रमण निरोध अधिकारीले अनुसूची ६ मा तोकिएको ढाँचामा स्वास्थ्य प्रमाणपत्र दिनेछ ।

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

६६१

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची–१

(नियम ३ को उप–नियम (१) संग सम्बन्धित)

इजाजतपत्रको लागि दरखास्त

श्री ५ को सरकार

खाद्य,-कृषि तथा सिचाइ मन्त्रालय

कृषि विभाग

(संक्रमण निरोध शाखा)

खुमलटार, ललितपुर, नेपाल।

श्री संक्रमण निरोध अधिकारी। प्लाण्ट क्वारन्टीन अधिकारी

देहायबमोजिमका बिरूवा। बिरूवा उत्पाद... ... ...
पैठारी गर्न इजाजतपत्र पाउँ भनी निवेदन गरेको छु। बिरूवा संरक्षण ऐन, २०२९ अन्तर्गतका पैठारीका शर्तहरू मान्न मलाई मञ्जूर छ।

१. बिरूवा। बिरूवा – उत्पादको नामः–

२. बैज्ञानिक नामः–

३. जातीः–

४. मात्राः–

५. कुन प्रवेश केन्द्रबाट पैठारी गर्नेः–

६. कुन मुलुकबाट पैठारी गर्नेः–

७. पैठारी गर्नु पर्ने बिशेष कारणः–

... ...

... ...

... ...

6662

पैठारीकर्ताको हस्ताक्षर र ठेगाना

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची २

(नियम ३ को उप-नियम (२) संग सम्बन्धित)

श्री ५ को सरकार

खाद्य, कृषि तथा सिंचाइ मन्त्रालय

कृषि विभाग

संक्रमण निरोध शाखा

खुमलटार, ललितपुर, नेपाल

मितिः–

इजाजतपत्र नं. :–

पैठारी इजाजतपत्र

श्री ... ... लाई ... ... मा उत्पादम गरिएको... ... ...बिरूवा तथा बिरूवा उत्पाद... ... ... प्रवेश केन्द्रबाट पैठारी गर्न यो इजाजतपत्र प्रदान गरिएको छ ।

बिरूवा तथा बिरूवा–उत्पाद पैठारी गर्ने व्यक्तिले निम्नलिखित शर्तहरूको पालन गर्नु पर्नेछ :–

१. यो इजाजतपत्र प्रदान गरिएको मितिबाट ३ महीनासम्म मान्य हुनेछ, र दस्तूर बुझाई नवीकरण गर्न सकिनेछ ।

२. चिठ्ठीपत्रभित्र खामेर कुनै बिरूवा वा बिरूवा–उत्पाद पैठारी गर्न सकिने छैन ।

बोधार्थः–

१.

२.

३.

४.

संक्रमण निरोध अधिकारी

6663

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची – ३

(नियम ४ को उप–नियम (१) संग सम्बन्धित)

बिरूवा तथा बिरूवा–उत्पाद पैंठारी गर्न चाहने व्यक्तिले भर्नु पर्ने

प्रज्ञापनपत्र

१. बिरूवा तथा बिरूवा– उत्पादन पैंठारी गर्न चाहने व्यक्तिको नाम र ठेगानाः–

२. विरूवा तथा विरूवा–उत्पादको नाम :–

३. बैज्ञानिक नाम :–

४. जाती :–

५. पैंठारी गरिने माग :–

६. संख्या । परिमाण :–

७. प्रवेश केन्द्र :–

८. कहाँबाट पैंठारी गरिने हो :–

९. पैंठारी गर्नु पर्ने विशेष कारण :–

मिति :–

... ...

पैंठारी गर्न चाहने व्यक्तिको हस्ताक्षर

अनुसूची– ४

(नियम ५ को उप–नियम (३) संग सम्बन्धित)

(१) उपचार दस्तूर :– सम्बन्धित अधिकृतले तोकेबमोजिम

(क) फ्यूमिगेशन दस्तूर

प्रति क्यूबिक फ्यूमिगेशन रू. २।–

(ख) बिजोपचार दस्तूर

प्रति ५ किलोग्राम बीजको रू. १।–

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची– ५

(नियम ७ को उप–नियम (२) संग सम्बन्धित)

विरूवा वा विरूवा–उत्पाद निकासी गर्न चाहने व्यक्तिले निवेदनको साथमा दाखिल गर्नु पर्ने विवरण

(१) निकासीकर्ताको नाम र ठेगाना ... ...

(२) विरूवा र विरूवा उत्पाद लैजाने ... ...

(३) व्यक्तिको नाम र ठेगाना ... ...

(४) प्याकेजको संख्या र विवरण ... ...

(५) प्याकेजको पहीचान चिन्ह ... ...

(६) उत्पादन स्थल ... ...

(७) यातायातको साधन ... ...

(८) प्रवेश केन्द्र ... ...

(९) उत्पादको नाम र परिमाण ... ...

(१०) वैज्ञानिक नाम ... ...

मिति :–

... ...

निकासीकर्ताको हस्ताक्षर

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची–६

Schedule No. 6

(नियम ७ को उप–नियम (३) संग सम्बन्धित)

श्री ५ को सरकार

His Majesty's Government

खाद्य, कृषि तथा सिचाइ मन्त्रालय

Ministry of Food, Agriculture and Irrigation

कृषि विभाग

Department of Agriculture

बाली रोग विज्ञान शाखा

Division of Plant Pathology

संक्रमण निरोध योजना

Plant Quarantine Project

बिरुवा स्वास्थ्य प्रमाणपत्र

PHYTOSANITARYCERTIFICATE

यो प्रमाणित गरिन्छ कि देहायबमोजिमका बिरुवाका भागहरु बिरुवाहरु वा बिरुवा उत्पाद वा तिनीहरूका नमूना मिति ... ... मा ... ... का अधिकार प्राप्त अधिकृत श्री ... ...व्दारा जांच गरिदा बिनाशकारी रोग तथा कीराबाट मुक्त पाइएका थिए र उपर्युक्त बिरुवा तथा बिरुवा उत्पाद पैठारी गर्ने देशको वर्तमान स्वास्थ्य नियम अनुकूल भएको विश्वास गरिन्छ ।

This is to certify that the plants parts of plant or plant products described below or representative samples of them were thoroughly examined on (Date) ... ... by (Name) ... ... an authorised officer of the ... ... and were found to the best of his knowledge to be substantially free from injurious diseases and pests and that the consignment is believed to conform with the current phytosanitary regulations of the Importing country both as stated in the additional declaration hereon and otherwise.

फ्यूमिगेशन वा अन्य उपचार

Fumigation or disinfectant treatment

मितिः Date:	उपचार Treatment
उपचार अवधि Duration af exposure	रसायनमात्रा Chemical and concentration

---

अतिरिक्त प्रशासन ... ...

Additional declaration

(हस्ताक्षर)

(Signature)

(छाप)

(Stamp)

(पद)

(Designation)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

बिरूवा तथा बिरूवा उत्पादको विवरण

Description of Consignment

निकासीकर्ताको नाम र ठेगानाः–

Name and address of exporter:-

बिरूवा वा बिरूवा उत्पाद लैजाने व्यक्तिको नाम र ठेगानाः–

Name and address of Consignee:-

प्याकेजको संख्या र विवरणः-

Number and description of packages:-

पहीचान र चिन्हः–

Distinguishing mark:-

उत्पाद स्थलः–

Origin:-

यातायातको साधनः–

Means of conveyance:-

प्रवेश केन्द्रः–

Point of entry:-

उत्पादको नाम र परिमाणः-

Quantity and name of produce:-

बैज्ञानिक नामः-

Botanical name:-

आज्ञाले–

कर्णध्वज अधिकारी

श्री ५ को सरकारको का. मु. सचिव

666

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

श्री ५ को सरकार

खाद्य, कृषि तथा सिंचाइ मन्त्रालयको

सूचना

जग्गा प्राप्ति ऐन, २०१८ को दफा ७ को उपदफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले क्षेत्रीय कृषि निर्देशनालय धनकुटा अन्तर्गत कृ. वि. का पाँचथरको भवन निर्माण गर्नको लागि मेची अञ्चल, पाँचथर जिल्ला, फिदिम गाउँ पञ्चायत वार्ड नं. १ मा पर्ने निम्नलिखित जग्गा प्राप्त गर्ने निर्णय गरेकोले सम्बन्धित जग्गाधनीले जग्गाको मोल र अरू नोक्सानी बापत यस ऐन र जग्गा प्राप्ति नियमहरू, २०२६ बमोजिम क्षतिपूर्ति पाउने हुँदा यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

पूर्व गोपीलाल बास्कोटाको खेतबारी, पश्चिम हेमलाल भट्टराईको बारी, उत्तर जिल्ला पञ्चायत याङ नाङ ताप्लेजुङ जाने बाटो, दक्षिण गोपीलाल बास्कोटा र सहमान कामीको घर बारी यति ४ किल्लाभित्रको रूद्रप्रसाद नेवाङको ५–४–० र देवीप्रसाद नेवाङको ६–९–३–३ को किपट जग्गाको तिरो रू. २।– दुई रूपैयाँ लागेको कित्ता १ मध्येबाट देवीप्रसाद नेवाङको हकभोगको जग्गा ६–९–३–३ (छ रोपनी नौआना तीन पैसा तीन दाम) को तिरो रू.१।१२ (एक रूपैयाँ बाह्र पैसा) लागेको कित्ता।

आज्ञाले–
कर्णध्वज अधिकारी
श्री ५ को सरकारको का.मु.सचिव

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।